

§ 234

Handläggare: Kristine Bergius

Dnr: 2016-6117

Ärende: Upphävande av magnetfältspolicyn

Handling: Samhällsbyggnadskontorets yttrande 2016-11-28, BILAGA § 234.

BESLUT: Den av kommunfullmäktige antagna magnetfältspolicyn är inte längre helt aktuell och bör upphävas. Samhällsbyggnadsnämnden tillämpar försiktighetsprincipen och magnetfält beaktas ändå i samband med planering och nybyggnation. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till beslut och översänder det till kommunfullmäktige för antagande.

Handläggare
Kristine Bergius
0480- 45 03 01

Datum
2016-11-28

Ärendebeteckning
2016-6117

Ärende: Upphävande av magnetfältspolicy

Förslag till beslut

Den av kommunfullmäktige antagna magnetfältspolicyn är inte längre helt aktuell och bör upphävas. Samhällsbyggnadskontoret tillämpar försiktighetsprincipen och magnetfält beaktas ändå i samband med planering och nybyggnation.

Samhällsbyggnadsnämnden godtar förslaget till beslut och översänder det till kommunfullmäktige.

Bakgrund

Hälsoskydds enheten har fått i uppdrag av samhällsbyggnadsnämnden att se över behovet av kommunens magnetfältspolicy.

År 2005 tog dåvarande miljöavdelningen fram ett förslag till policy för hur magnetfält vid kraftledningar skulle hanteras i samband med planering och nybyggnad.

Policyn bygger på en försiktighetsprincip från centrala myndigheter som säger att allmänhetens exponering av magnetfält ska begränsas redan i planeringsstadiet. Socialstyrelsen tog i samråd med andra myndigheter 2005 fram ett meddelandeblad om elektromagnetiska fält. Där står att resultaten från genomgången av olika forskningsrapporter tyder på en viss ökning av leukemirisk hos befolkningsgrupper som exponerats för magnetiska fält på 0,4 μ T (mikrotesla) eller mer, men däremot ser man ingen riskökning under 0,4 μ T. Policyn bygger vidare på detta värde.

Efter politisk bearbetning landade det hela i att kommunfullmäktige antog magnetfältspolicyn 2010, då i följande form:

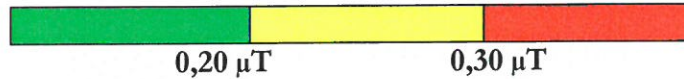

Handwritten signature

Grönt $\leq 0,20 \mu\text{T}$ Det är fritt fram att fortsätta planeringsarbetet.

Gult $0,21 - 0,30 \mu\text{T}$ Det krävs mer underlag. Hänsyn kan tas till ekonomi, estetik med mera beroende på vad som ska anläggas.

Rött $>0,30 \mu\text{T}$ Vid denna nivå ska försiktighetsprincipen gripa in och nybyggnation ska ej tillåtas utan åtgärder.

Nuläge

Flera nya studier har gjorts som i stort bekräftar tidigare forskning där ett samband ses mellan barnleukemi och exponering för magnetfält från lågfrekventa magnetfält, framförallt fält orsakade av kraftledningar. Förhöjda risknivåer har observerats vid fält som överstiger $0,3-0,5 \mu\text{T}$ och avser långtidsexponering. Tyvärr har få framsteg gjorts när det gäller att hitta den underliggande biofysikaliska mekanismen för detta samband. I de cell- och djurstudier som gjorts har inte något orsakssamband kunnat hittas. Utan stöd från sådana studier så är det fortfarande osäkert om exponering för lågfrekventa magnetfält och utveckling av barnleukemi har något samband. Det vetenskapliga underlaget har inte heller ansetts tillräckligt för att man ska kunna sätta ett gränsvärde för långsiktiga effekter.

Myndigheterna ger följande rekommendationer vid samhällsplanering och byggnad, om de kan genomföras till rimliga kostnader:

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.
- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har gjort mätningar 2010-2011 i bostäder i Stockholms och Västra Götalands län. De bedömer utifrån resultaten att magnetfält upp till $0,2 \mu\text{T}$ i årsmedelvärde är att betrakta som normala för boendemiljö och att årsmedelvärden över $2 \mu\text{T}$ kan anses vara kraftigt förhöjda. Dessa slutsatser har dock ingen koppling till eventuella hälsorisker utan är ett rent konstaterande utifrån de uppmätta magnetfältsnivåerna.

Bedömning

Sedan policyn antogs har ingen ny forskning framkommit som gett anledning att ändra myndigheternas rekommendationer om försiktighet. Hälsoeffekter från magnetfält på lång sikt kan inte uteslutas och hänsyn måste således fortfarande tas vid planering och nybyggnation och försiktighetsprincipen ska användas. Då det fortfarande är osäkert om magnetfält över $0,3-0,4 \mu\text{T}$ kan orsaka barnleukemi bör försiktighetsprincipen gripa in vid denna nivå.

Eftersom risksambandet gäller långtidsexponering kan dock tyckas att de värden vi använder oss av främst bör vara i form av årsmedelvärden, inte maxvärden så som policyn är utformad nu. Detta skulle kunna innebära en enklare hantering vid planering och nybyggnad då ledningsägarna ofta kan redovisa beräkningar baserat på årsmedelvärde. Vid mätning av magnetfält (som vi främst använder oss av nu) kan det vara svårt att få ett rättvisande värde då man mäter under en begränsad tid och magnetfälten kan variera mycket. Detta utesluter inte att mätningar också kan göras vid behov.

Ma H

Försiktighetsprincipen ska användas vid all planering och nybyggnation och där barn kan tänkas befinna sig under längre tid – såsom bostäder, skolor/förskolor inkl. gårdar samt organiserade lekplatser.